

PREPRAVNÝ PORIADOK AUTOBUSOVEJ DOPRAVY

- (1) Slovenská autobusová doprava Zvolen, akciová spoločnosť, vydáva tento Prepravný poriadok autobusovej dopravy („ďalej *Prepravný poriadok*“) podľa platných ustanovení zákona NR SR č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave a v súlade s Nariadením EP a Rady EÚ č. 181/2011 zo 16. februára 2011 o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave.
- (2) Tento *Prepravný poriadok* nadobúda účinnosť dňom jeho zverejnenia na webovom sídle spoločnosti Slovenská autobusová doprava Zvolen, a.s. (ďalej "doprovca") na stránke www.sadzv.sk.
- (3) Tento *Prepravný poriadok* spolu s *Tarifou* a *Cestovnými poriadkami* je návrhom dopravcu na uzavretie prepravnej zmluvy medzi dopravcom a cestujúcim.
- (4) *Prepravný poriadok* upravuje podmienky prepravy osôb, príručnej batožiny, cestovnej batožiny, živých spoločenských zvierat a autobusových zásielok.
- (5) Súčasťou *Prepravného poriadku* je *Tarifa* pre príslušné druhy dopravy a *Cestovné poriadky* jednotlivých liniek dopravcu, zverejnené na webovom sídle a v informačných centrách dopravcu.

Článok 1 Základné ustanovenia

- (1) Tento *Prepravný poriadok* upravuje podmienky, za ktorých dopravca prepravuje osoby, príručnú batožinu, cestovnú batožinu, živé spoločenské zvieratá a autobusové zásielky.
- (2) Dopravca vydáva v súlade s dopravnou licenciou *Cestovný poriadok*, ktorý obsahuje údaje podľa §7 Vyhlášky MDVaRR SR č. 124/2012 Z.z. potrebné na informovanie verejnosti o jednotlivých autobusových linkách a o spojoch na nich, prípadne o konkrétnych podmienkach prepravy cestujúcich, batožiny, živých spoločenských zvierat a autobusových zásielok na jednotlivých spojoch autobusových liniek, o cestovnom, príplatkoch a zľavách z neho a o iných úhradách a službách súvisiacich s prepravou cestujúcich.
- (3) *Tarifa* je dokument dopravcu, ktorým upravuje:
 - a) sadzby základného cestovného a príplatkov k nim,
 - b) sadzby cestovného pre všetky skupiny cestujúcich a psa so špeciálnym výcvikom,
 - c) ceny za prepravu cestovnej batožiny, živých spoločenských zvierat prepravovaných spolu s cestujúcim,
 - d) ceny za prepravu autobusových zásielok,
 - e) sadzbu sankčnej úhrady,
 - f) podmienky, za ktorých sa sadzby cestovného a ostatných cien uplatňujú.
- (4) Osádku autobusu tvorí vodič (vodiči), resp. iná poverená osoba dopravcom (sprievodca, dopravná kontrola).

Článok 2 Výklad pojmov

- (1) „**Doprovca**“ je prevádzkovateľ osobnej cestnej dopravy v rozsahu podľa tohto *Prepravného poriadku*, ktorý má platné povolenie na prevádzkovanie osobnej cestnej dopravy, vydané v súlade s príslušnými predpismi Slovenskej republiky.

Dopravcom je:

Obchodné meno: Slovenská autobusová doprava Zvolen, akciová spoločnosť

Sídlo: Balkán 53, 960 95 Zvolen

IČO: 36 054 666

Registrácia: Firma je zapísaná v Obchodnom registri vedenom Okresným súdom v Banskej Bystrici, oddiel: Sa, vložka č. 701/S

- (2) „**Cestujúci**“ je fyzická osoba, ktorá využíva služby osobnej cestnej dopravy, poskytované dopravcom a na tento účel je s dopravcom povinná uzatvoriť prepravnú zmluvu.
- (3) „**Pravidelná doprava**“ je doprava, ktorou sa zabezpečuje preprava cestujúcich autobusom v presne určených intervaloch po presne určených trasách, pričom cestujúci nastupujú a vystupujú na vopred určených zastávkach.
- (4) „**Príležitostná doprava**“ je doprava, ktorá nespadá pod definíciu *Pravidelnej dopravy* a ktorej hlavnou vlastnosťou je, že autobusom alebo autokarom prepravuje skupiny cestujúcich vytvorené z podnetu zákazníka alebo samotného dopravcu.
- (5) „**Preprava**“ podľa tohto *Prepravného poriadku* je premiestnenie osôb, ich batožiny a autobusových zásielok prostredníctvom vozidiel dopravcu.
- (6) „**Prepravná zmluva**“ je zmluva o preprave osôb, ktorú na účely vykonania prepravy osoby uzatvárajú dopravca a cestujúci. Prepravná zmluva je uzatvorená akceptáciou tohto *Prepravného poriadku* cestujúcim, za ktorú sa považuje nastúpenie cestujúceho do autobusu.
- (7) „**Prepravná povinnosť**“ je povinnosť dopravcu uzatvoriť zmluvu o preprave osôb s každým cestujúcim, ktorý nastúpi do autobusu na zastávke na trase autobusovej linky (spoja) v čase odchodu autobusu podľa *Cestovného poriadku*; to neplatí, ak je vyčerpaná kapacita autobusu podľa osvedčenia o evidencii motorových vozidiel, cestujúci nie je podľa *Prepravného poriadku* spôsobilý na prepravu alebo prepravu na trase autobusovej linky dočasne znemožňuje aktuálny technický stav, priepustnosť cesty alebo bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky.
- (8) „**Prevádzková povinnosť**“ dopravcu je povinnosť vykonávať autobusovú dopravu v súlade s dopravnou licenciou a so zmluvou o výkone vo verejnom záujme.
- (9) „**Cestovný lístok**“ je doklad potvrdzujúci zaplatenie cestovného za prepravu a uzatvorenie prepravnej zmluvy. Cestovný lístok môže dopravca vydať ako listinný doklad alebo ako elektronický doklad.
- (10) „**Cestovné**“ je výška úhrady za prepravu cestujúceho na danej linke/spoji u konkrétneho dopravcu. Cestovné musí obsahovať platnú sadzbu DPH a musí byť vydané v súlade s *Tarifou* a cenníkom cestovného dopravcu. Ako doklad o zaplatení cestovného slúži cestovný lístok.
- (11) „**Dovozné**“ je výška úhrady za prepravu batožiny na danej linke/spoji u konkrétneho dopravcu, ak jej druh, povaha alebo rozmery podliehajú spoplatneniu v súlade s *Tarifou* a cenníkom cestovného dopravcu. Ako doklad o zaplatení dovozného slúži cestovný batožinový lístok.
- (12) „**Miestenka**“ je doklad cestujúceho o nároku na miesto na sedenie pre jedného cestujúceho na konkrétnej linke, spoji a u vopred vybraného dopravcu. Miestenka tvorí len súčasť cestovného lístka. Preprava na linke/spoji len s miestenkou bez platného cestovného lístka nie je prípustná.
- (13) „**Zdravotne postihnutá osoba**“ alebo „**Osoba so zníženou pohyblivosťou**“ je akákoľvek osoba, ktorej pohyblivosť pri využívaní dopravy je znížená v dôsledku akéhokoľvek telesného postihnutia (zmyslového alebo pohybového, trvalého alebo dočasného), duševného postihnutia alebo poruchy, alebo akejkoľvek inej príčiny zdravotného postihnutia, alebo v dôsledku veku a ktorej stav si vyžaduje primeranú pozornosť a prispôbenie služieb, ktoré sú k dispozícii všetkým cestujúcim, jej osobitným potrebám.
- (14) „**Zrušenie**“ je neuskutočnenie služby pravidelnej dopravy, ktorá bola pôvodne naplánovaná.

- (15) „**Meškanie**“ je časový rozdiel medzi časom plánovaného odchodu spoja pravidelnej dopravy podľa zverejneného *Cestovného poriadku* a skutočným časom jeho odchodu.
- (16) „**Linka**“ je súbor spojov dopravcu vykonávaných na totožnej trase alebo viacerých trasách so súbežným úsekom, pričom na každom spoji tejto linky platia u dopravcu rovnaké prepravné a tarifné podmienky. Klasifikácia týchto spojov podlieha celkovému zaradeniu linky pre daný druh verejnej pravidelnej autobusovej dopravy (mestská, prímestská, diaľková, osobitná).
- (17) „**Spoj**“ je spojenie dvoch alebo viacerých zastávok v presne uvedenom čase a trvaní prepravy. Spoj je súčasťou linky, ktorá je zaradená do konkrétneho druhu dopravy. Pri linke obsahujúcej viacero rôznych spojov môžu byť uvedené pre cestujúcu verejnosť odlišné podmienky prepravy pre každý spoj. Tieto sú vyznačené priamo v *Cestovnom poriadku* danej linky.
- (18) „**Sankcia**“ je vyčíslenie nároku dopravcu voči osobe, ktorá porušila niektoré z ustanovení *Prepravného poriadku* a *Tarify* dopravcu pri preprave. Výška tohto nároku dopravcu na zaplatenie závisí od druhu dopravy a konkrétneho porušenia.

Článok 3 **Rozsah autobusovej dopravy**

- (1) Podľa tohto *Prepravného poriadku* vykonáva dopravca pravidelnú autobusovú dopravu, osobitnú pravidelnú autobusovú dopravu a príležitostnú autobusovú dopravu.
- (2) Pravidelná autobusová doprava sa vykonáva na uspokojenie prepravných potrieb osôb ako pravidelne opakovaná preprava cestujúcich po vopred určenej trase dopravnej cesty s určenými zastávkami na nastupovanie a vystupovanie cestujúcich (ďalej len "autobusová linka"), ktorých dopravca prepravuje podľa *Prepravného poriadku*, *Cestovného poriadku* a *Tarify*. Súčasťou pravidelnej autobusovej dopravy je preprava príručnej batožiny, prípadne aj cestovnej batožiny a živých spoločenských zvierat.
- (3) Pravidelná autobusová doprava je preprava osôb na autobusovej linke medzi dvoma alebo viacerými zastávkami, najmä diaľková autobusová doprava (medzinárodná autobusová doprava a vnútroštátna autobusová doprava), prímestská autobusová doprava alebo na území mesta a obce mestská autobusová doprava. Diaľková medzinárodná autobusová doprava je preprava osôb, pri ktorej východisková zastávka na nastupovanie a cieľová zastávka na vystupovanie sa nachádza na území dvoch štátov. Diaľková vnútroštátna autobusová doprava je vnútroštátna preprava osôb, ak vzdialenosť od východiskovej zastávky po cieľovú zastávku presahuje 100 km. Mestská autobusová doprava je preprava vykonávaná na území mesta.
- (4) Osobitná (špeciálna) pravidelná autobusová doprava je preprava osôb, ktorá zabezpečuje prepravu špecifikovaných kategórií cestujúcich s vylúčením ostatných cestujúcich, pokiaľ sa táto preprava uskutočňuje v presne stanovených intervaloch po presne stanovených trasách, pričom cestujúci nastupujú a vystupujú na vopred určených zastávkach.
- (5) Príležitostná autobusová doprava je doprava, ktorá nespĺňa požiadavky a charakter pravidelnej autobusovej dopravy, alebo osobitnej pravidelnej autobusovej dopravy. Vykonáva sa na uspokojenie prepravných potrieb iba určitej skupiny cestujúcich po dohodnutej trase dopravnej cesty s dohodnutými zastávkami a v dohodnutom čase, ktorých dopravca prepravuje podľa vopred uzavretej zmluvy o preprave osôb za dohodnuté cestovné. Je ňou každá príležitostná alebo opakovaná preprava, najmä zájazdová, kyvadlová, okružná alebo vyhlídková.
- (6) Podľa tohto *Prepravného poriadku* vykonáva dopravca autobusovú dopravu v rozsahu:
- a) diaľková medzinárodná pravidelná autobusová doprava
 - b) diaľková vnútroštátna pravidelná autobusová doprava
 - c) prímestská pravidelná autobusová doprava
 - d) mestská pravidelná autobusová doprava

- e) osobitná pravidelná autobusová doprava
- f) príležitostná autobusová doprava

Článok 4 **Povinnosti dopravcu**

(1) Všeobecné povinnosti dopravcu sú:

- a) prevádzkovať autobusovú dopravu podľa tohto *Prepravného poriadku*,
- b) označiť každé prevádzkované vozidlo svojím obchodným menom v súlade s Vyhláškou MDVaRR č. 124/2012 Z.z.,
- c) zabezpečiť v rozsahu poskytovaných dopravných a súvisiacich činností ďalšie vybavenie a technickú základňu potrebnú na prevádzku, údržbu, technickú kontrolu, parkovanie a garážovanie vozidiel a na starostlivosť o osádky vozidiel, o cestujúcich, o batožinu a o zásielky,
- d) zabezpečiť, aby v každom prevádzkovanom vozidle pravidelnej dopravy bol doklad o udelení dopravnej licencii na konkrétnu linku,
- e) zabezpečiť, aby prevádzkované vozidlá parkovali a garážovali v priestoroch technickej základne alebo v priestoroch určených obcou na tento účel,
- f) zamestnávať ako vedúceho dopravy len osobu, ktorá má osvedčenie o odbornej spôsobilosti; ak ide o osobu z iného členského štátu, uznanú odbornú kvalifikáciu a ak ide o cudzinca z tretieho štátu aj osvedčenie vodiča a pracovné povolenie,
- g) byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkovaním cestnej dopravy a činnosťou osádok vozidiel cestujúcim, odosielateľom, príjemcom vecí a tretím osobám.

(2) Dopravca je okrem všeobecných povinností dopravcu povinný:

- a) vykonávať pravidelnú autobusovú dopravu v súlade s dopravnou licenciou a so zmluvou výkone vo verejnom záujme po celý čas ich platnosti,
- b) prepravovať cestujúcich podľa *Tarifou* a vydať každému cestujúcemu v súlade s *Tarifou* a príslušným cenníkom cestovného doklad o úhrade (cestovný lístok).
- c) starať sa o bezpečnosť, pohodlie a pokojnú prepravu cestujúcich a o prepravu batožiny, umožniť im používanie vlastných spoločenských, kultúrnych a sociálnych zariadení určených pre cestujúcich na autobusovej linke,
- d) starať sa, aby vozidlá použité na prepravu cestujúcich boli čisté, v riadnom technickom stave, označené smerovými tabuľami a ak ide o miestenkové vozidlá, aj poradovým číslom sedadla vo vozidle,
- e) zabezpečiť počas jazdy primerané vetranie, resp. vykúrenie vozidla,
- f) zariadenie dopravcu vo vozidle používať takým spôsobom, aby nebolo na ťarchu cestujúcim,
- g) zreteľne označiť sedadlá, na ktorých je vyhradená resp. zakázaná preprava,
- h) postarať sa o bezpečnosť a zdravie cestujúcich, o ochranu ich batožiny, o zabezpečenie prvej pomoci a ak je potrebné o náhradnú prepravu, ak sú účastníkmi dopravnej nehody,
- i) vytvárať podmienky, ktoré umožňujú prepravu telesne a zrakovo postihnutých osôb a zvýšiť pohodlie prepravy starých ľudí a matiek s malými deťmi,
- j) označiť každý autobus na autobusovej linke údajom o východiskovej (nástupnej) a cieľovej (výstupnej) zastávke, prípadne aj o nácestných zastávkach medzi nimi,
- k) zabezpečiť zverejnenie a prístupnosť tohto *Prepravného poriadku*, *Cestovného poriadku* a *Tarifou*, ako aj ďalších prevádzkových údajov a informácií potrebných pre cestujúcich v každom vozidle dopravcu a na webovom sídle dopravcu, podľa možností aj v priestoroch prístupných verejnosti (na zastávkach a výpravných budovách AS).
- l) zabezpečiť na všetkých zastávkach autobusovej linky jej označenie a názov zastávky, číslo alebo iné označenie autobusovej linky, uverejnenie údajov o príchode jednotlivých spojov na zastávku a ich odchode a trvale ich udržiavať,

- m) udržiavať vlastné zastávky, čakárne a prístrešky pre cestujúcich a ďalšie priestory a zariadenia určené pre cestujúcich, ktoré zriadil, v prevádzkyschopnom stave a v čistote,
- n) informovať vhodným spôsobom verejnosť o zrušení autobusovej linky alebo o zmene jej trasy, o zmene *Cestovného poriadku* a *Tarify*, prípadne o iných zmenách na autobusovej linke, ktoré sú dôležité vo verejnom záujme a to najmenej 10 dní vopred ak ide o pripravované alebo vopred známe zmeny; inak informuje neodkladne, len čo sa o nich dozvie,
- o) zabezpečiť, aby osádka autobusu alebo iné oprávnené osoby dopravcu poskytl cestujúcim potrebné informácie týkajúce sa podmienok ich prepravy, najmä ich práv a povinností pri preprave, priebehu prepravy, cestovného, trasy, údajov o príchode a odchode spojov na autobusovej linke, možnosti prestupu na inú autobusovú linku alebo na iný druh dopravy,
- p) potvrdiť v cieľovej zastávke na požiadanie cestujúceho dĺžku meškania spoja, ak spoj meškal viac ako 20 minút; ak spoj nešiel vôbec, vydať o tom potvrdenie na príslušnom pracovisku dopravcu,
- q) dopravca prednostne prijíma na prepravu cestujúceho, pre ktorého je podľa *Prepravného poriadku* vyhradené miesto v autobuse, napr. zdravotne postihnutú osobu alebo osobu zo zníženou pohyblivosťou, držiteľa preukazu ĽZP, ĽZP-S¹⁾, ďalej tie skupiny cestujúcich, ktoré majú prednostné právo na prepravu zverejnené poznámkou pod *Cestovným poriadkom* autobusovej linky. Prednostné právo na prepravu neplatí, ak je už autobus plne obsadený.
- r) zaevidovať každého cestujúceho pri preprave podľa príslušnej *Tarify* vydaním cestovného (evidenčného) lístka pri platbe v hotovosti ako aj pri použití elektronického média a to v súlade s cenníkom cestovného dopravcu.

Článok 5

Zmluva o preprave osôb

- (1) Pre cestujúcich sú *Prepravný poriadok*, *Cestovný poriadok* a *Tarifa* verejným návrhom dopravcu na uzavretie zmluvy o preprave osôb. Predmetom zmluvy o preprave je zabezpečenie prepravy cestujúceho podľa tohto *Prepravného poriadku* na danej trase, linke a spoji za cenu podľa platnej *Tarify* a cenníka cestovného vydaného dopravcom a v časových polohách podľa platného *Cestovného poriadku*.
- (2) Zmluvu o preprave osôb uzatvára cestujúci s dopravcom momentom nastúpenia do autobusu. Nastúpením do autobusu cestujúci vyjadruje svoj neodvolateľný súhlas so všetkými podmienkami prepravy obsiahnutými v tomto *Prepravnom poriadku a Tarife*. Cestujúci si je plne vedomý povinnosti uhradiť dopravcom určené cestovné v zmysle *Tarify* a svojej povinnosti disponovať platným cestovným lístkom, prípadne cestovným lístkom s miestenkou, ktorý je dokladom o zaplatení cestovného, počas celej doby prepravy. Doba prepravy začína momentom nastúpenia cestujúceho do vozidla až po bezprostredné vystúpenie cestujúceho z vozidla dopravcu na autobusovej zastávke. V prípade, ak cestujúci užíva služby dopravcu bez platného cestovného dokladu, vzniká mu povinnosť uhradiť cestovné, ako aj ostatné sankčné úhrady stanovené *Tarifou*. Cestovné a sankčné úhrady v zmysle *Tarify* sa považujú za splatné momentom zistenia porušenia *Prepravného poriadku* a *Tarify* cestujúcim pri výkone dopravnej kontroly.
- (3) Zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.
- (4) Za porušenie zmluvy o preprave medzi dopravcom a cestujúcim sa nepovažujú okolnosti *Vis Maior*, pričom cestujúcemu nevzniká z tohto titulu právo na akékoľvek odškodnenie.

¹⁾ §42 zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení a doplnení nasledujúcich zákonných úprav

- (5) V pravidelnej autobusovej doprave má dopravca prepravnú povinnosť (Čl.2 ods. (7)) voči každému cestujúcemu, ktorý sa chce prepraviť do zastávky na autobusovej linke a ktorý je v čase odchodu autobusu podľa *Cestovného poriadku* na zastávke pripravený nastúpiť do autobusu. Toto ustanovenie neplatí, ak je autobus plne obsadený.
- (6) Na povinne miestenkových spojoch má dopravca prepravnú povinnosť voči cestujúcim s miestenkami zakúpenými pred nastúpením do autobusu vo výdajni cestovných lístkov, ak cestujúci s miestenkou zaujme svoje miesto najneskoršie päť minút pred odchodom autobusu. Cestujúceho bez miestenky možno vo východiskovej zastávke prijať na prepravu, ak autobus nie je plne obsadený cestujúcimi s miestenkami a cestujúci zaplatí cestovné vodičovi alebo inému oprávnenému členovi osádky autobusu, najskôr však päť minút pred odchodom autobusu.
- (7) V osobitnej pravidelnej a príležitostnej autobusovej doprave dopravca prepravuje cestujúcich podľa vopred uzavretej zmluvy o preprave osôb, zmluvy o zabezpečení daného druhu dopravy vo vopred stanovenom rozsahu a cenových a tarifných podmienkach, resp. podľa vopred prijatej objednávky na zabezpečenie tejto dopravy. Cenové a tarifné podmienky pre vyššie uvedený druh dopravy (osobitná pravidelná a príležitostná autobusová doprava) sú po dohode dopravcu a objednávateľa dopravy pre cestujúcich záväzné a môžu sa odlišovať od všeobecných podmienok prepravy v pravidelnej autobusovej doprave.

Článok 6 **Práva cestujúceho**

- (1) Práva cestujúcich v diaľkovej doprave na autobusových linkách, ktorých trasa medzi východiskovou a cieľovou zastávkou presahuje 250 km, upravuje osobitný predpis: Nariadenie EP a Rady EÚ č. 181/2011.
- (2) Ak osobitný predpis neustanovuje inak, cestujúci má právo:
 - a) na bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu autobusom spoja, na ktorý má cestovný lístok a miestenku až do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné,
 - b) na prepravu príručnej batožiny, a ak to umožňujú prepravné podmienky alebo zmluva o preprave osôb, aj cestovnej batožiny a živého spoločenského zvieratá v tom istom autobuse,
 - c) požadovať od osádky autobusu a od dispečera potrebné cestovné informácie o podmienkach prepravy, ktorí sú povinní ich bezodkladne poskytnúť,
 - d) na vrátenie cestovného, ak sa neuskutočnila preprava, alebo na zľavu z cestovného, ak sa preprava uskutočnila oneskorene alebo dopravca nedodrжал svoje záväzky zo zmluvy o preprave osôb.
- (3) Cestujúci s miestenkou kúpenou pred nastúpením do autobusu má právo na vyhradené miesto podľa miestenky, ak je pripravený na nastúpenie pred odjazdom autobusu z východiskovej zastávky alebo v čase nastupovania do autobusu na nácestnej zastávke podľa cestovného poriadku.
- (4) Cestujúci so zdravotným postihnutím so psom so špeciálnym výcvikom alebo cestujúci so zníženou pohyblivosťou majú právo na vyhradené miesto.
- (5) Ak sa niektorý spoj zruší alebo ak sa preprava na ňom preruší alebo zastaví, cestujúci s platným cestovným lístkom má prednostné právo na náhradnú prepravu do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné, iným spojom tej istej autobusovej linky alebo iným spojom inej autobusovej linky toho istého dopravcu. Ak to nie je možné v ten istý deň, cestujúci má právo na bezplatnú prepravu späť do východiskovej zastávky a na vrátenie cestovného.
- (6) Cestujúci má po nastúpení do vozidla a zakúpení cestovného lístka právo obsadiť len jedno miesto na sedenie pre seba, resp. státie podľa kapacitných možností vozidla dopravcu

a na predmetnom spoji a v danom čase. Cestujúci, ktorý opustí svoje miesto bez toho, že by ho obložil, stráca naň právo; toto ustanovenie sa netýka miest, na ktoré bola vydaná miestenka.

- (7) Cestujúci môže len s dovoľením osádky vozidla zaujať miesto na sedenie, na ktoré bola vydaná inému cestujúcemu miestenka z nácestnej zastávky a ktoré je patrične označené. Pri príchode do tejto nácestnej zastávky je však povinný uvoľniť miesto cestujúcemu, ktorý sa preukáže platnou miestenkou na toto miesto.
- (8) Ak sa niektorý spoj neuskutoční podľa *Cestovného poriadku*, alebo ak sa preprava na ňom preruší alebo zastaví, cestujúci s platným cestovným lístkom má právo na náhradnú prepravu do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné, iným spojom tej istej autobusovej linky, prípadne spojom inej autobusovej linky dopravcu. Ak to nie je možné v ten istý deň, cestujúci má právo na bezplatnú prepravu späť do východiskovej zastávky.
- (9) Oprávnenie podľa odseku (8) môže cestujúci využiť len v deň, na ktorý bol cestovný lístok vydaný. Ak sa cestujúci nemôže do cieľovej, prípadne späť do východiskovej zastávky prepraviť v tento deň, je povinný si vyžiadať o tom písomné potvrdenie dopravcu, ktoré ho oprávňuje na bezplatnú prepravu ešte nasledujúci deň.
- (10) Cestujúci, ktorý sa pri znemožnení dokončenia začatej cesty prepravil späť do východiskovej zastávky podľa odseku (8) alebo (9), má právo len na vrátenie zaplateného cestovného. Ak sa cestujúci v takomto prípade neprepraví do východiskovej zastávky, má právo na vrátenie rozdielu medzi zaplateným cestovným a cestovným za prejdený úsek medzi východiskovou zastávkou a zastávkou, kde sa cesta znemožnila, prípadne poslednou prejdenou zastávkou.
- (11) Cestujúci s platným cestovným lístkom pre jednotlivú cestu má právo na vrátenie zaplateného cestovného aj vtedy, ak upustil od prepravy preto, lebo sa niektorý spoj vôbec neuskutočnil podľa *Cestovného poriadku*, alebo ak sa cestujúcemu s platnou miestenkou nezabezpečilo vo vozidle miesto na sedenie, hoci bol pripravený na prepravu včas (meškanie spoja v prímestskej doprave dlhšie ako 60 minút, v diaľkovej vnútroštátnej a diaľkovej medzinárodnej dlhšie ako 90 minút).
- (12) Ak sa preprava uskutočnila oneskorene zavinením dopravcu (v prímestskej doprave dlhšie ako 60 minút, v diaľkovej vnútroštátnej a diaľkovej medzinárodnej doprave do 250 km dlhšie ako 90 minút), cestujúci má právo na zľavu z cestovného do výšky 20%. Táto zľava bude cestujúcemu uznaná, len ak je vyššia ako 0,50 €. Pri prepravách nad 250 km sa pri oneskorení vykonanej prepravy zapríčineného zo strany dopravcu postupuje podľa čl. 21 Nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 181/2011 o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave.
- (13) Ak cestujúcemu vznikne počas prepravy škoda na zdraví alebo škoda na príručnej batožine, na cestovnej batožine alebo na veciach, ktoré mal pri sebe, a ak je táto škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, zodpovedá za ňu dopravca podľa ustanovení občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov²⁾.

Článok 7

Práva dopravcu voči cestujúcim

- (1) Dopravca je pred začatím prepravy a počas nej oprávnený prostredníctvom vodiča alebo iného člena osádky autobusu, revízora alebo zamestnanca povereného organizáciou prepravy (ďalej len "dispečer") dávať pokyny a príkazy cestujúcim na účel zaistenia ich bezpečnosti alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ktorí sú povinní tieto pokyny rešpektovať a riadiť sa v ich súlade.

²⁾ §427 až 431 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka

- (2) Vodič, iný člen osádky autobusu a revízor sú oprávnení:
- vylúčiť z prepravy cestujúceho, ktorý napriek upozorneniu neuposlúchne pokyn alebo príkaz podľa odseku (1), poruší povinnosť podľa *Prepravného poriadku*, neoprávnené sa zdržiava v autobuse, svojím správaním ohrozuje bezpečnosť prepravy, narúša pokojnú a pohodlnú jazdu autobusu, znečistí autobus alebo obťažuje cestujúcich, ako aj osobu nespôsobilú na prepravu podľa prepravného poriadku.
 - uložiť cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, povinnosť zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu, alebo (v prípade, že odmietne je povinný) preukázať svoju totožnosť a poskytnúť údaje potrebné na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady podľa §14 ods. 2 zákona NR SR 56/2012 Z.z. o cestnej doprave.
 - vylúčiť z prepravy cestovnú batožinu, príručnú batožinu cestujúceho alebo jeho živé spoločenské zvieratá, ak sú prekážkou bezpečnej prepravy alebo pokojnej a pohodlnej prepravy, najmä ak obťažujú cestujúcich, alebo ak to neumožňujú prepravné podmienky, najmä obsaditeľnosť autobusu. V prípade, že takúto skutočnosť zatajú cestujúci pred začatím prepravy, resp. bude zistená už počas samotnej prepravy, je v tom prípade osádka vozidla oprávnená k vylúčeniu danej batožiny z prepravy vrátane povinnosti ďalšej prepravy cestujúceho, ktorému táto batožina patrí a to bez nároku na vrátenie cestovného a dovozného.

Článok 8

Povinnosti cestujúceho

- (1) Cestujúci je povinný správať sa tak, aby nenarúšal bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu ostatných cestujúcich, nepoškodzoval autobus a zariadenia dopravcu slúžiace cestujúcim, neznečisťoval autobus a priestory dopravcu určené cestujúcim a neobťažoval ostatných cestujúcich a osádku autobusu. Cestujúcim nie je dovolené:
- prihovárať sa vodičovi počas jazdy,
 - písať, spievať, hlučne sa správať alebo hrať na hudobnom nástroji vo vozidle (tiež púšťať reprodukovanosť hudbu a reč),
 - otvárať dvere vozidla a vyhadzovať z vozidla odpadky a iné predmety,
 - fajčiť vo vozidle a v zariadeniach určených pre potrebu cestujúcich,
 - nastupovať do vozidla, ktoré je plne obsadené alebo ktoré vodič vyhlásil za obsadené,
 - zdržiavať sa v priestore vyhradenom pre vodiča.
- (2) Ďalej je cestujúci povinný:
- poslúchnuť pokyny a príkazy člena osádky autobusu, revízora alebo dispečera, ktoré smerujú k zaisteniu jeho bezpečnosti a bezpečnosti ostatných cestujúcich alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky,
 - nastupovať do autobusu a vystupovať z neho iba na zastávkach a keď autobus stojí a vodič alebo iný člen osádky autobusu dá na to pokyn,
 - nastupovať a vystupovať mimo zastávky možno iba na pokyn vodiča alebo iného člena osádky autobusu,
 - zaplatiť cestovné s použitím platidla v primeranej hodnote podľa platnej *Tarify* v hotovosti alebo prostredníctvom dopravnej karty s dostatočným kreditom. Pri platbe v hotovosti je cestujúci povinný platiť cestovné platidlom max. v hodnote 5-násobku výšky cestovného, toto obmedzenie však neplatí pri platbe bankovkami v nominálnej hodnote do 10,- €.
 - na výzvu vodiča, iného člena osádky autobusu alebo revízora preukázať sa platným cestovným lístkom a zaplatiť obyčajné cestovné a sankčnú úhradu, ak sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom. Ak sa cestujúci pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom a nemôže zaplatiť ihneď obyčajné cestovné

- a sankčnú úhradu, je povinný poskytnúť osobné údaje potrebné na vymáhanie cestovného a ďalších úhrad podľa *Tarify*³⁾,
- f) pripútať sa na sedadle, ktoré je vybavené bezpečnostným pásom,
 - g) uložiť príručnú batožinu tak, aby nepoškodila interiér a zariadenie autobusu, odevy a iné batožiny ostatných cestujúcich, resp. nespôsobila ujmu na zdraví žiadnemu z cestujúcich nielen počas státia a jazdy, ale aj pri náhlom brzdení a iných okolnostiach, ktoré sa môžu vyskytnúť v cestnej premávke. Za takto spôsobenú škodu zodpovedá cestujúci v plnom rozsahu,
 - h) cestujúci je na vyzvanie oprávnenej osoby povinný preukázať svoju totožnosť,
 - i) cestujúci je povinný si pri zakúpení cestovného lístka tento odkontrolovať, predovšetkým údaje o čase, cene cestovného lístka, poskytnutej zľave, a ostatné údaje podľa jeho požiadaviek. V prípade nehody musí tento cestovný lístok bezodkladne po zakúpení a odchodom autobusu zo zastávky reklamovať u vodiča. Zistené reklamácie mimo pokladne vodiča sa neuznávajú.
- (3) Cestujúci zodpovedá za správnosť údajov a platnosť osobných dokladov, vrátane preukazu na zľavu na cestovnom, v celom rozsahu.

Článok 9

Osobitné práva niektorých cestujúcich

- (1) Dopravca je povinný zabezpečiť, aby pre cestujúcich s osobitnými právami pri preprave boli v každom vozidle vyhradené a zreteľne označené najmenej dve miesta na sedenie.
- (2) Osobitné práva pri preprave majú osoby zdravotne postihnuté, invalidi (držitelia preukazov ŤZP a ŤZP-S) a ich sprievodcovia. U osôb zrakovo postihnutých môže plniť funkciu sprievodcu aj špeciálne cvičený pes.
- (3) Pre osoby so zníženou pohyblivosťou je v autobuse prímestskej a diaľkovej autobusovej dopravy vyhradené sedadlo č. 4, ktoré je príslušne označené (piktogram). Osoby telesne postihnuté, spĺňajúce ostatné uvedené kritériá, majú vo vozidle vyhradené sedadlá č. 11 a 12. Týmto nie je dotknuté právo prednostného využívania týchto sedadiel osobami so zníženou pohyblivosťou, pokiaľ tieto sedadlá nie sú obsadené telesne postihnutými. Osoby zrakovo postihnuté, doprevádzané vodiacim psom, majú vyhradené sedadlá č. 1 a 2.
- (4) Pri preprave viacerých osôb, spĺňajúcich kritériá tohto odseku, je vodič oprávnený požiadať cestujúceho, ktorému osobitné práva neprislúchajú, aby im uvoľnil svoje miesto na sedenie.
- (5) Cestujúcemu, ktorý pred nastúpením do autobusu oznámi vodičovi, že má zníženú schopnosť pohybu, umožní vodič prednostné, bezpečné nastúpenie a vystúpenie.
- (6) V prípade, že nástup, usadenie, umiestnenie vo vozidle a výstup z vozidla cestujúceho so zníženou pohyblivosťou, si vyžaduje osobnú asistenciu, je tento cestujúci povinný mať so sebou sprievodcu pre tieto činnosti s cieľom zabezpečenia podpory a starostlivosti o jeho zdravie počas celej doby prepravy.
- (7) Preprava detí do šiestich rokov veku bez sprievodu osoby staršej ako 10 rokov veku nie je dovolená. Ak sú miesta na sedenie vo vozidle plne obsadené, cestujúci s bezplatne prepravovaným dieťaťom môže zaujať len jedno miesto; kedy majú cestujúci právo na bezplatnú prepravu spolucestujúcich detí, určuje *Tarifa*.
- (8) V diaľkovej vnútroštátnej a medzinárodnej doprave nad 250 km sa preprava osôb so zníženou pohyblivosťou a iným zdravotným postihnutím vykonáva podľa príslušných ustanovení Nariadenia EP a Rady EÚ č. 181/2011.

³⁾ §17 zákona NR SR č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave

Článok 10

Vylúčenie osôb z prepravy

- (1) Do vozidla nemajú prístup alebo sa z prepravy môžu vylúčiť osoby, ktoré sú zjavne pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných a návykových látok, a osoby, ktoré pre chorobu (infekčné ochorenie, apod.), mimoriadne znečistenie odevov alebo z iných dôvodov môžu byť ostatným cestujúcim alebo osádke vozidla na ťarchu.
- (2) Vodič alebo iný člen osádky autobusu alebo revízor je oprávnený z prepravy ďalej vylúčiť:
 - a) osoby bez platného cestovného lístka, ktoré nesplnia povinnosť zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu podľa tohto *Prepravného poriadku* alebo *Tarify*,
 - b) osoby, ktoré ohrozujú bezpečnosť premávky, svoju vlastnú alebo ostatných cestujúcich,
 - c) osoby, ktoré aj po upozornení zamestnanca dopravcu nedodržiavajú ustanovenia *Prepravného poriadku*.
- (3) Osoby, ktoré so sebou prepravujú batožinu (príručnú alebo cestovnú), ktorá nespĺňa podmienky dopravcu pre pohodlnú a bezpečnú prepravu bez ostatných rušivých vplyvov (znečistenie, zápach, hluk, presakujúce tekutiny, apod.).
- (4) Vylúčenie z prepravy po začatí cesty treba uskutočniť tak, aby sa neohrozilo zdravie alebo bezpečnosť osoby vylučovanej z prepravy. Vylúčiť z prepravy osobu mladšiu ako 15 rokov mimo obvodu obce je neprípustné.
- (5) Osádka vozidla rozhodne s ohľadom na bezpečnosť a plynulosť prepravy, cestnej premávky, ako aj ostatných cestujúcich a majetku dopravcu, na ktorom mieste a čase bude osoba podľa tohto článku vylúčená z prepravy. V prípade mimoriadnych bezpečnostných opatrení je osádka vozidla oprávnená vylúčiť cestujúceho z vozidla a prepravy aj mimo autobusovej zastávky.
- (6) Cestujúci, ktorý bol z prepravy vylúčený neprávom, má právo na vrátenie cestovného, prípadne dovozného.

Článok 11

Vzťahy cestujúceho a členov osádky autobusu

- (1) Svoje oprávnenia vyplývajúce z tohto *Prepravného poriadku* uplatňujú cestujúci voči osádke autobusu disciplinovane a v čase, keď autobus stojí na zastávke. Výnimku tvoria len reklamácie bezprostredne vydaných cestovných lístkov, ktoré je cestujúci povinný nahlásiť ihneď vodičovi alebo inému členovi osádky autobusu.
- (2) Členovia osádky autobusu dávajú cestujúcim potrebné pokyny a príkazy na zaistenie ich bezpečnosti alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, a na dodržiavanie povinností cestujúceho vyplývajúcich z článku 8 tohto *Prepravného poriadku* a z ustanovení zákona NR SR č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave v platnom znení.

Článok 12

Kontrola cestovných lístkov v pravidelnej autobusovej doprave

- (1) Potvrdením o uzatvorení zmluvy o preprave osôb a o zaplatení cestovného je cestovný lístok v papierovej alebo v elektronickej podobe. Cestovný lístok v papierovej podobe obsahuje obchodné meno dopravcu, jeho identifikačné číslo a daňové identifikačné číslo, druh cestovného lístka, čas jeho platnosti, prevádzkový rozsah a sumu zaplateného cestovného. Ďalšie údaje, ako aj tvar cestovného lístka a spôsob jeho vydávania podrobnejšie určuje tento *Prepravný poriadok* po zohľadnení predpisov o účtovníctve a o dani z pridanej hodnoty.
- (2) Cestovné lístky sú jednorazové a časové. Jednorazový cestovný lístok oprávňuje cestujúceho na jednu prepravu do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné. Časový cestovný lístok oprávňuje

cestujúceho vo vyznačenom časovom období platnosti cestovného lístka na opakované prepravy všetkými spojmi jednej alebo viacerých autobusových liniek podľa rozsahu vymedzenom na časovom lístku.

- (3) Jednorazový cestovný lístok je prenosný až do začatia prepravy. Časový cestovný lístok alebo jednorazový cestovný lístok vyhotovený na meno a priezvisko cestujúceho je neprenosný.
- (4) Cestujúci je povinný:
 - a) mať platný cestovný lístok pri nastupovaní do autobusu, ak ho vydala výdajňa cestovných lístkov mimo autobusu alebo ak ide o cestovný lístok vo forme aktivovaného elektronického média,
 - b) kúpiť si cestovný lístok bezprostredne po nastúpení do autobusu, ak cestovný lístok vydáva vodič alebo iný člen osádky autobusu,
 - c) označiť si cestovný lístok v označovacom zariadení autobusu bezprostredne po nastúpení do autobusu, ak ide o cestovný lístok, ktorého platnosť sa začína až jeho označením.
- (5) Cestujúci je povinný mať cestovný lístok pri sebe po celý čas prepravy a bezprostredne pri vystupovaní z autobusu a na výzvu sa ním preukázať osádke autobusu, revízorovi alebo osobe poverenej výkonom odborného dozoru.
- (6) Kontrolu cestovných lístkov je oprávnený vykonať vodič, iný člen osádky autobusu, alebo revízor, ktorý sa preukáže cestujúcim kontrolným odznakom (ďalej len "oprávnená osoba").
- (7) Cestujúci je povinný na vyzvanie oprávnenej osoby kedykoľvek počas prepravy alebo v okamihu vystúpenia z vozidla predložiť ku kontrole cestovný lístok, v prípade zľavneného cestovného lístka aj platný preukaz na zľavu cestovného.
- (8) Cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom v pravidelnej prímestskej autobusovej doprave a pravidelnej diaľkovej (vnútroštátnej aj medzinárodnej) autobusovej doprave, uloží oprávnená osoba dopravcu povinnosť zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu vo výške dvadsaťnásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav, v pravidelnej mestskej autobusovej doprave do výšky stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav. Základné cestovné pre účely výpočtu výšky úhrady je základné cestovné z východiskovej zastávky kontrolovaného spoja po najbližšiu zastávku od miesta zistenia cestujúceho bez platného cestovného lístka. V prípade, že sa cestujúci nemôže preukázať cestovným lístkom o zaplatení dovozného za batožinu, uloží oprávnená osoba zaplatiť dovoznú a sankčnú úhradu vo výške desaťnásobku dovozného.
- (9) Dopravca upustí od povinnosti zaplatiť sankčnú úhradu vo výške stanovenej podľa ods. (8) v prípade, ak sa pri dopravnej kontrole cestujúci nepreukázal dokladom preukazujúcim nárok na zľavnené cestovné a v čase kontroly vlastnil takýto doklad (mal štátúť cestujúceho s nárokom na zľavnené cestovné) a cestujúci preukáže doklad do 30 dní odo dňa vykonania kontroly na určenom pracovisku dopravcu, po zaplatení manipulačného poplatku 10,- €. Po tomto termíne je cestujúci povinný zaplatiť sankčnú úhradu tak, ako je uvedené v ods. (8).
- (10) Dopravca upustí od povinnosti zaplatiť sankčnú úhradu vo výške stanovenej podľa ods. (8) v prípade, ak sa pri dopravnej kontrole cestujúci nepreukázal platným cestovným lístkom z kontrolovanej linky a spoja a následne sa ním dodatočne preukáže do 30 dní odo dňa vykonania kontroly na určenom pracovisku dopravcu, po zaplatení manipulačného poplatku 10,- €. Po tomto termíne je cestujúci povinný zaplatiť sankčnú úhradu tak, ako je uvedené v ods. (8).
- (11) Cestujúci, ktorý odoprie alebo nemôže zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu podľa ods. (8), je povinný preukázať sa na výzvu oprávnenej osoby osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného a úhrady podľa § 14 ods. 2 zákona NR SR č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave. Takýto cestujúci je povinný strpieť čas nevyhnutný na úkony pri zisťovaní jeho totožnosti a na spísanie zápisu z kontroly, v prípade potreby aj za účasti polície. Zároveň stráca právo na prepravu a môže sa z prepravy vylúčiť. Vylúčením z prepravy pre nezaplatenie uvedených súm nie je dotknutá povinnosť cestujúceho príslušnú sumu dopravcovi zaplatiť.

(12) Oprávnená osoba môže vykonávať úkony, smerujúce k zabezpečeniu a kontrole plnenia prepravných a tarifných podmienok. Medzi tieto úkony patrí aj zisťovanie totožnosti cestujúcich za účelom spracovania osobných údajov pre potreby vymáhania cestovného a sankčnej úhrady od cestujúcich. Požadované osobné údaje tvorí: meno, priezvisko, dátum narodenia, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu, cestovného pasu, prípadne iného dokladu preukazujúceho jeho totožnosť, v prípade neplnoletého cestujúceho totožnosť jeho zákonného zástupcu.

Článok 13 **Preprava batožiny cestujúceho**

- (1) Ak má cestujúci batožinu, prepravuje ju dopravca buď spoločne s cestujúcim a pod jeho dohľadom (príručná batožina) alebo oddelene (cestovná batožina), a to za podmienok stanovených týmto *Prepravným poriadkom*, *Tarifou*, prípadne *Cestovným poriadkom*.
- (2) Príručná batožina sa prepravuje spoločne s cestujúcim, pod jeho dohľadom a na jeho zodpovednosť. Cestujúci je povinný svoju príručnú batožinu umiestniť vo svojej blízkosti tak, aby neprekážala ostatným cestujúcim a nebola potenciálnym zdrojom ohrozenia zdravia a bezpečnosti cestujúcich ako aj majetku dopravcu. Za prípadné poškodenie majetku alebo ublíženie na zdraví z dôvodu nesprávne uloženej príručnej batožiny zodpovedá v plnom rozsahu jej držiteľ (cestujúci).
- (3) Cestovná batožina sa prepravuje oddelene od cestujúceho. Za oddelenú prepravu sa považuje preprava batožín uložených na mieste určenom dopravcom alebo pokynom vodiča mimo priestoru vozidla určeného na prepravu cestujúcich alebo v tomto priestore, ale na takom mieste, že cestujúci nemá možnosť na svoju batožinu dohliadať. Ak sa batožina prepravuje mimo dohľadu cestujúceho, vodič je povinný túto označiť kontrolným batožinovým lístkom. Dopravca vydá cestujúcemu batožinový lístok za každý kus prevzatej cestovnej batožiny.
- (4) Preprava autobusových zásielok je vylúčená.
- (5) Cestujúci má právo vziať so sebou ako batožinu veci, ktoré vzhľadom na ich objem, úpravu, dĺžku alebo váhu možno rýchlo a bez ťažkostí naložiť a umiestniť vo vozidle alebo v osobitnom priestore na batožiny a živé spoločenské zvieratá, pokiaľ sú splnené osobitné podmienky ustanovené pre ich prepravu.
- (6) Z prepravy sú vylúčené:
 - a) veci, preprava ktorých je zakázaná právnymi predpismi,
 - b) nabité zbrane, s výnimkou strelných zbraní príslušníkov ozbrojených síl a polície, pre prepravu ktorých platia osobitné predpisy,
 - c) veci, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť prevádzky alebo poškodiť, prípadne znečistiť cestujúcich alebo vozidlo, najmä pre nevhodný spôsob balenia, (vrátane bicyklov, pokiaľ dopravca na konkrétnej linke a druhu dopravy neurčí inak).
 - d) veci, ktoré svojím zápachom, odpudzujúcim vzhľadom a pod. by mohli byť cestujúcim na ťarchu,
 - e) batožiny, ktorých celková váha presahuje 50 kg.
- (7) Cestujúci nesmie prepravovať v cestovnej batožine šperky, ceniny, peniaze, elektroniku a ostatnú batožinu, ktorej celková hodnota presahuje sumu 300,- €. Uvedenú batožinu smie cestujúci prepravovať len pod svojím dohľadom ako príručnú batožinu.
- (8) Ako batožinu môže vziať cestujúci so sebou do autobusu, pokiaľ to obsadenie autobusu na linke dovoľuje, detský kočík, alebo skladací invalidný vozík. Preprava kočíka s dieťaťom je prípustná len pod dohľadom dospelých osôb, pričom za prípadné nedostatočné upevnenie kočíka (musí byť orientovaný v smere jazdy a zabrzdený) v autobuse je zodpovedná tá osoba, ktorá s ním cestuje a vykonáva dohľad aj nad samotným dieťaťom. Na prepravu sú pripustené prednostne kočíky s dieťaťom; pokiaľ to prevádzkové pomery na linke dovoľujú, aj kočíky

prázdne. Cestujúci s detským kočíkom môže nastúpiť do vozidla len s vedomím vodiča. V autobuse sa smie prepravovať iba jeden detský kočík, vodič môže výnimočne povoliť prepravu ďalších kočíkov, pokiaľ to prevádzkové pomery na linke umožňujú. Cestujúci s dieťaťom umiestneným v baby-vaku má rovnaký štatút ako cestujúci sprevádzajúci dieťa v detskom kočíku.

- (9) Osoby oprávnené na nosenie strelnej zbrane môžu vziať so sebou do vozidla zároveň so zbraňou primerané množstvo nábojov v súlade so zákonom NR SR č. 128/2011 Z.z. o strelných zbraniach a streľive v platnom znení.
- (10) Ako batožinu môže cestujúci vziať so sebou živé spoločenské zvieratá, pokiaľ tomu nebránia osobitné predpisy, ak jeho preprava nie je cestujúcim na ťarchu, neohrozuje jeho zdravie a ak je v uzavretej klietke, koši alebo inej vhodnej schránke s nepriepustným dnom. Pre prepravu schránok so zvieratami platia ustanovenia o preprave batožín. *Tarif*a určuje, kedy sa za prepravu živého spoločenského zvieratá platí dovozná.
- (11) Bez schránky možno vziať do autobusu psa, ktorý má bezpečný náhubok a drží sa na krátkej vôdžke. V jednom vozidle sa smie prepravovať najviac jeden pes bez schránky. V čase zvýšených nárokov na prepravu môže vodič prepravu psa bez schránky odmietnuť. Ustanovenie tohto odseku s výnimkou prvej vety sa nevzťahuje na psov sprevádzajúcich nevidomé osoby, resp. osoby ťažko zdravotne postihnuté.
- (12) Ako batožinu môže cestujúci vziať so sebou iba 1 pár lyží s 1 párom lyžiarskych palíc, pokiaľ to umožňujú prevádzkové podmienky dopravcu.
- (13) Batožina musí byť prepravovaná so súhlasom vodiča a cestujúci je povinný postupovať pri preprave batožiny podľa jeho pokynov a prevádzkových možností dopravcu.
- (14) Vodič určí, či sa batožina prepraví ako príručná batožina alebo ako cestovná batožina, mimo priestoru pre cestujúcich. V prípade, ak vodič určí ako miesto prepravy batožiny batožinový priestor, je cestujúci povinný upozorniť na osobitnú povahu batožiny, najmä na jej obsah a hodnotu a ak vyžaduje, aby sa s ňou určitým spôsobom zaobchádzalo alebo aby sa ukladala v určitej polohe.
- (15) Cestujúci je povinný na požiadanie poskytnúť dopravcovi pri ukladaní alebo pri vykladaní batožiny primeranú pomoc a je zodpovedný za dohľad na batožinu až do doby fyzického odovzdania batožiny a jej uloženia v batožinovom priestore autobusu.
- (16) Batožinu musí cestujúci uložiť v autobuse tak, aby neohrozovala bezpečnosť, nesťažovala výkon služby vodičom a neobmedzovala nastupovanie a vystupovanie cestujúcich. Ak to vyžaduje bezpečnosť alebo pohodlie cestujúcich, batožina sa musí uložiť podľa pokynov vodiča.
- (17) *Tarif*a určuje batožinu, za ktorú je cestujúci povinný uhradiť dovozná, prípadne ktorá je prepravovaná bezplatne. Hmotnosť a rozmery batožiny pre účely určenia výšky dovozného si dopravca zisťuje podľa prevádzkových možností vážením, meraním alebo odhadom.
- (18) Ak sa batožina prepravuje mimo priestoru cestujúceho, cestujúci je povinný pri skončení prepravy si bezodkladne prevziať svoju batožinu.
- (19) Ak vodič má pochybnosti o tom, či batožina cestujúceho spĺňa podmienky stanovené týmto prepravným poriadkom, je oprávnený presvedčiť sa v prítomnosti cestujúceho o ich povahe a obsahu.
- (20) Ak cestujúci odmietne preskúmanie batožiny alebo ak sa pri jej preskúmaní zistí, že veci (zvieratá), ktoré cestujúci vezie so sebou, sú podľa ustanovení tohto prepravného poriadku z prepravy vylúčené, cestujúci je ich povinný z autobusu odstrániť. Ak cestujúci neposlúchne pokyn, odstránenie batožiny zabezpečí oprávnená osoba (člen osádky autobusu). V takomto prípade môže oprávnená osoba cestujúceho vylúčiť z ďalšej cesty bez nároku na vrátenie zaplateného cestovného a dovozného.

- (21) Ak vodič zistí, že vo vozidle zostala opustená batožina, oznámi to príslušnému zamestnancovi dopravcu a zabezpečí, aby bola opustená batožina odovzdaná na dispečing dopravcu.
- (22) Za stratu, poškodenie alebo odcudzenie príručnej batožiny dopravca nezodpovedá.
- (23) Dopravca zodpovedá za škodu, ktorá vznikla na cestovnej batožine prepravovanej oddelene od cestujúceho v čase od jej fyzického prevzatia do jej vydania pri skončení prepravy cestujúceho. Ak bola škoda spôsobená cestujúcim, vadnosťou batožiny, jej obalu alebo balenia, osobitnou povahou batožiny alebo okolnosťou, ktorú dopravca nemohol odvrátiť, alebo preto, že cestujúci neupozornil vodiča na potrebu osobitného nakladania s batožinou, dopravca za škodu nezodpovedá. Rovnako dopravca nezodpovedá za škodu, ktorá vznikla na opustenej batožine alebo za batožinu, ktorá nebola fyzicky prebratá k uloženiu v batožinovom priestore autobusu.
- (24) Pri strate alebo zničení cestovnej batožiny prepravovanej oddelene od cestujúceho je dopravca povinný nahradiť cenu, ktorú mala stratená alebo zničená batožina v čase, keď bola prevzatá na prepravu, najviac však do výšky 300,- € za 1 kus cestovnej batožiny. Okrem toho je povinný znášať dovozné, ktoré cestujúci zaplatil za stratenú alebo zničenú cestovnú batožinu. Pri preprave na linkách dopravcu nad 250 km sa postupuje podľa Nariadenia EP a Rady EÚ č. 181/2011, Kapitola II, článok 7.

Článok 14

Cestovné lístky, miestenky a batožinové lístky v pravidelnej autobusovej doprave

- (1) Cestovný lístok vydaný vodičom, iným členom osádky autobusu alebo výdajňou cestovných lístkov mimo autobusu oprávňuje cestujúceho na prepravu spojom do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné. Platí na deň, úsek a spoj, pre ktorý ho vodič alebo výdajňa vystavila.
- (2) Cestovný lístok je dokladom o zaplatení cestovného a obsahuje tieto údaje:
- druh cestovného lístka,
 - doba platnosti,
 - prevádzkový rozsah platnosti (číslo linky, číslo spoja, úsek medzi zastávkami),
 - výška cestovného,
 - obchodné meno (názov) dopravcu, ktorý cestovný lístok vydal.
- (3) Osobitným druhom cestovného lístka je elektronický cestovný lístok (e-ticket, e-jízdenka), ktorý si cestujúci zakúpi sám prostredníctvom internetu a jeho použitie a uznávanie sa riadi zmluvnými podmienkami dopravcu a správcu predajného internetového portálu (miestenkový systém). Dopravca akceptuje aj miestenky bez potreby predkladania pri nástupe do autobusu v tlačenej forme, pričom túto službu je možné využiť len na tých linkách a spojoch, kde už pri zakúpení miestenky v konkrétnom predajnom portáli je táto možnosť uvedená ako non-print (bez potreby tlače cestovného lístka).
- (4) Cestujúci nesmie po nastúpení do autobusu postúpiť cestovný lístok inej osobe. Ak bol cestovný lístok vydaný na meno, môže tento použiť iná osoba len ak o zmene cestujúceho informovala dopravcu.
- (5) Cestovný lístok je neplatný, ak:
- bol vydaný na základe nesprávnych údajov,
 - jeho údaje už nezodpovedajú skutočnosti,
 - nebol riadne vyplnený alebo ak boli jeho údaje neoprávnené zmenené,
 - nemožno z neho s určitosťou zistiť potrebné údaje, najmä pre jeho poškodenie alebo znečistenie,
 - uplynula doba jeho platnosti,
 - použila ho neoprávnená osoba,
 - nedodržali sa podmienky určené na jeho použitie.

- (6) Zľavnený cestovný lístok sa považuje za platný len v spojení s platným preukazom na zľavu cestovného.
- (7) Právo na zľavu cestovného preukazuje cestujúci vodičovi preukazom. Druhy a vzory preukazov na zľavu cestovného určí *Tarifa* príslušného dopravcu.
- (8) Ak dopravca má pochybnosti o splnení podmienok pre poskytnutie zľavy cestovného, je oprávnený požadovať od žiadateľa ďalšie doklady; pokiaľ sa právo na zľavu nepreukáže, dopravca je oprávnený poskytnutie zľavy odoprieť. Ak cestujúci hrubo alebo opätovne porušil ustanovenie tohto *Prepravného poriadku* alebo *Tarify* o získaní zľavy cestovného, dopravca mu môže odmietnuť potvrdenie preukazu na zľavu cestovného až na dobu jedného roka.
- (9) Cestujúci musí mať pri sebe platný cestovný lístok po celý čas prepravy i v okamihu vystúpenia z vozidla. Ak cestujúci má platný cestovný lístok už pri nastúpení do vozidla, je povinný ho ihneď a bez vyzvania predložiť na nahliadnutie, prípadne na vyznačenie jeho použitia; ak ide o zľavnený cestovný lístok, predloží zároveň preukaz na zľavu cestovného. Cestovné lístky sa nesmú predkladať na nahliadnutie zložené alebo vložené do akýchkoľvek obalov alebo inak nečitateľné.
- (10) Cestovný lístok vydáva vodič a na niektorých zastávkach tiež výdajňa cestovných lístkov. Cestujúci, ktorý vstúpi do vozidla bez platného cestovného lístka, je povinný si bez vyzvania zakúpiť cestovný lístok u vodiča.
- (11) Cestujúci, ktorý v ceste pokračuje tým istým spojom za zastávku, do ktorej má platný cestovný lístok, je povinný si bez vyzvania zaobstarať cestovný lístok na ďalšiu cestu, a to najneskoršie pred odchodom z tejto zastávky. Vo vozidlách alebo spojoch, pri ktorých je vylúčená preprava stojacich cestujúcich, vydá dopravca cestovný lístok pre ďalšiu cestu, len ak je voľné miesto na sedenie.
- (12) Cestovný lístok sa môže vydať len na prepravu do zastávky uvedenej v *Cestovnom poriadku* použitého spoja.
- (13) Výška cestovného vyznačená na cestovnom lístku musí súhlasiť s cenou zaplateného cestovného. Cestujúci je povinný presvedčiť sa pri preberaní cestovného lístka, či mu bol vydaný podľa jeho údajov, najmä či zaplatené cestovné zodpovedá cene vyznačenej na cestovnom lístku; na neskoršiu reklamáciu cestujúceho dopravca neberie zreteľ.
- (14) Za stratu cestovného lístka sa v zásade náhrada neposkytuje. Ak ide o cestovný lístok na meno na povinne miestenkový spoj, dopravca vydá náhradný cestovný lístok.
- (15) *Cestovným poriadkom* alebo výveskou môže dopravca určiť, že pri určitých spojoch je potrebné alebo je možné vopred si zabezpečiť miesto na sedenie zakúpením miestenky z východiskovej alebo výnimočne z inej zastávky spoja. Náhradu za zabezpečenie miesta na sedenie vo vozidle určuje *Tarifa*.
- (16) Miestenky sa predávajú vo vybraných výdajniach cestovných lístkov, resp. cez príslušný internetový portál pre predaj miesteniek na linky a spoje daného dopravcu. Vodič miestenky nepredáva, pokiaľ tak neurčuje *Cestovný poriadok*. Cestujúci si môže zakúpiť miestenku vopred pred dátumom odchodu príslušného spoja z východiskovej zastávky podľa podmienok predajného miesta.
- (17) Cestujúci s miestenkou stráca právo na svoje miesto, ak ho neobsadí pred odchodom spoja zo zastávky, z ktorej bola miestenka vydaná. Ak dopravca určil, že miesto treba zaujať do určitého času pred odchodom spoja, stráca cestujúci právo na svoje miesto, ak ho do tohto času neobsadí. Pokiaľ cestujúci nedodrží tento čas, ale dostaví sa k vozidlu ešte pred odchodom spoja podľa *Cestovného poriadku*, zostáva mu právo na prepravu zachované.
- (18) Ak sa cestujúcemu s platnou miestenkou nezabezpečilo vo vozidle miesto na sedenie, vráti mu dopravca sumu prijatú za miestenku.

- (19) Ak sa cestujúci vzdá cesty, alebo vyhradeného miesta na sedenie hoci toto bolo voľné, alebo ak preruší cestu, dopravca nevracia sumu zaplatenú za miestenku.
- (20) Miesta, na ktoré sú predané miestenky, dopravca označí vhodným spôsobom.
- (21) Vodič, alebo iný člen osádky vozidla odovzdá cestujúcemu batožinu, ak sa cestujúci preukáže batožinovým lístkom príslušnej batožiny.

Článok 15

Osobitné ustanovenia pre diaľkovú vnútroštátnu a medzinárodnú dopravu

- (1) Podľa nariadenia EP a Rady EÚ č. 181/2011 o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 2006/2004 sa pri prepravách:
- a) ktorých plánovaná vzdialenosť dopravy je menšia ako 250 km, uplatňuje článok 4 ods. 2, článok 9, článok 10 ods. 1, článok 16 ods. 1 písm. b), článok 16 ods. 2, článok 17 ods. 1 a 2 a články 24 až 28,
 - b) ktorých trasa medzi východiskovou a cieľovou zastávkou presahuje 250 km, uplatňuje článok 2 ods. 2 a 3.
- (2) Pre medzinárodnú dopravu platia ustanovenia predchádzajúcich článkov primerane, pokiaľ v tomto článku nie je stanovené inak.
- (3) Cestujúci musí mať platný cestovný doklad.
- (4) Z prepravy sú vylúčené veci, ktorých preprava do zahraničia podlieha osobitným predpisom.
- (5) Preprava živých spoločenských zvierat v pravidelnej diaľkovej medzinárodnej autobusovej doprave je vylúčená.
- (6) Z prepravy sú vylúčené cestovné batožiny, ktorých hodnota presahuje 500,- €. Batožina nad uvedený limit sa smie prepravovať len ako príručná batožina pod dohľadom cestujúceho za podmienky, že to dovoľujú prevádzkové možnosti dopravcu.

Článok 16

Osobitné ustanovenia pre mestskú autobusovú dopravu

- (1) Pre mestskú dopravu platia ustanovenia predchádzajúcich článkov primerane, pokiaľ v tomto článku nie je stanovené inak.
- (2) Dopravca je povinný každý autobus na autobusovej linke označiť číslom linky.
- (3) Cestujúci je povinný nastúpiť alebo vystúpiť s kočíkom tými dvermi, ktoré určí vodič alebo ktoré sú pre nakladanie (vykladanie) kočíka osobitne označené; kočík je povinný umiestniť vo vozidle podľa pokynu vodiča vždy v smere jazdy alebo v tej časti vozidla, ktorá je na prepravu kočíkov vyhradená.
- (4) Zľavnený cestovný lístok je platný len s platným preukazom na zľavu, resp. dopravnou kartou vystavenou na držiteľa zľavneného lístka.
- (5) Pre choré osoby, osoby ťažko zdravotne postihnuté a tehotné ženy sa v každom vozidle musí vyhraďovať a zreteľne označiť najmenej šesť miest na sedenie.
- (6) Ak na zastávke súčasne stojí viac vozidiel, cestujúci smú nastúpiť len do toho autobusu/tých autobusov, ktoré stoja priamo na zastávke a nevyčnievajú do vozovky. Ak je zastávka autobusu situovaná priamo do oblasti vozovky, cestujúci sú povinní nastupovať len do prvého autobusu v poradí. Nastupovať a vystupovať smú len tými dverami, ktoré sú určené na nastupovanie alebo vystupovanie. Vo dverách vozidla, ktoré možno použiť na nastupovanie i vystupovanie, vystupujúci cestujúci majú prednosť. Cestujúci, ktorí stoja vo vozidle, sú povinní sa za jazdy držať.

- (7) Cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, uloží oprávnená osoba v súlade s *Tarifou* a cenníkom dopravcu zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu do výšky stonásobku základného cestovného⁴⁾.

Článok 17

Osobitné ustanovenia pre iné elektronické formy úhrady cestovného

Povinnosti a práva cestujúceho pred a využitím služby SMS lístok prostredníctvom mobilného zariadenia v MHD Banská Bystrica:

- (1) Cestujúci je povinný nastupovať do vozidla s už zakúpeným platným SMS lístkom len prvými dverami (t.j. po obdržaní verifikačnej SMS od operátora).
- (2) Oneskorenie prijatia verifikačnej SMS po zaslaní žiadosti o kúpu SMS lístka na číslo 1133 je v rozsahu cca 90 sekúnd v závislosti od konkrétnej polohy cestujúceho, dostupného signálu a zaťaženia siete operátora.
- (3) Cestovný lístok na MHD Banská Bystrica vo forme SMS lístku je možné zakúpiť len formou určenou dopravcom a cez telefónne čísla na to vopred určené.
- (4) Telefónne číslo pre príjem žiadostí na zakúpenie SMS lístkov platných v MHD Banská Bystrica je 1133.
- (5) Zaslanie prázdnej SMS na číslo 1133 znamená žiadosť na zakúpenie SMS lístka platného na linkách MHD Banská Bystrica po dobu 45 minút vrátane prestupov.
- (6) Zaslanie SMS s textom „DEN“ alebo „24“ na číslo 1133 znamená žiadosť na zakúpenie celodenného SMS lístka platného na linkách MHD Banská Bystrica, a to len počas dňa (do 23:30 hod.), v ktorom bol tento lístok zakúpený.
- (7) Cestujúci je povinný po nástupe do vozidla preukázať sa vodičovi. Preukazovanie sa vykoná predložením mobilného zariadenia cestujúceho vodičovi s viditeľným a čitateľným displejom s obsahom celej verifikačnej SMS správy o zakúpenom druhu SMS lístka.
- (8) Povinnosť preukázať sa má cestujúci aj počas jazdy a bezprostredne po vystúpení z autobusu nielen vodičovi a osádke vozidla, ale aj dopravnej kontrole.
- (9) Vodič alebo dopravný kontrolór nesmú manipulovať s mobilným zariadením cestujúceho.
- (10) Cestujúci je povinný preukázať sa zakúpeným SMS lístkom tým, že umožní vodičovi alebo dopravnej kontrole nahliadnuť a prečítať všetky údaje o verifikačnej SMS vrátane odosielateľa z displeja jeho mobilného zariadenia.
- (11) Zakúpením SMS lístka cestujúci prehlasuje, že umožní preukázanie dopravnej obsluhy (vodič, dopravný kontrolór) prostredníctvom displeja svojho mobilného zariadenia overiť správnosť a platnosť zakúpeného SMS lístka, a že počas výkonu tejto kontroly nebude mať na displeji zverejnené žiadne osobné údaje, ktoré podliehajú zákona NR SR č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov.
- (12) Nepreukázanie sa platným SMS lístkom, prípadne aj vypnuté mobilné zariadenie, znamená rovnaký status pre cestujúceho ako cestovanie bez platného cestovného lístka, t.j. so sankciami pre cestujúceho podľa príslušnej *Tarif*y a *Prepravného poriadku*.
- (13) V prípade vypnutého mobilného telefónu počas výkonu kontroly, alebo nečitateľného displeja, môže cestujúci max. do 15 dní preukázať, že v čase kontroly tento SMS lístok zakúpený mal. Sankcia za oneskorené predloženie správneho platného dokladu je spoplatnená podľa prepravných podmienok dopravcu vo výške 10,- €. Dodatočné preukazovanie platného SMS lístka mimo aktuálneho času výkonu dopravnej kontroly sa vykonáva priamo u dopravcu

⁴⁾ § 17 ods. 2 zákona NR SR č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave

na predajnom mieste (Dopravná kancelária, Ul. 29. augusta č. 24, Banská Bystrica, tel.: 048/414 39 92).

- (14) Doba platnosti SMS lístka začína časom uvedeným na verifikačnej SMS od operátora prijatej po zakúpení SMS lístka na žiadosť cestujúceho.
- (15) Platnosť SMS lístka je uvedená vo verifikačnej SMS od operátora, ktorú obdrží cestujúci do svojho mobilného zariadenia, z ktorého posielal žiadosť o zakúpenie SMS a je zakázané meniť jej obsah.
- (16) Cestujúci je oprávnený cestovať s platným SMS lístkom na linkách MHD Banská Bystrica len počas trvania doby, na akú si cestovný SMS lístok zakúpil. Rozhodujúci údaj o začatí platnosti SMS lístka, a tým aj právo cestujúceho cestovať na linkách v MHD BB, je uvedený vo verifikačnej SMS. Po skončení doby platnosti SMS lístka cestujúci stráca právo využívať služby MHD BB a v prípade potreby pokračovať v cestovaní, si musí zakúpiť nový cestovný lístok platný v MHD Banská Bystrica
- (17) Zneužitie, zámerné pozmeňovanie obsahu SMS a falšovanie SMS lístkov je prísne zakázané a porušenie tohto zákazu sa trestá pokutou vo výške 300,- € s DPH voči cestujúcemu a trestným konaním voči osobám, ktoré tento zákaz porušili.
- (18) Zakúpením SMS lístka v MHD Banská Bystrica súhlasí cestujúci so všetkými podmienkami uvedenými v *Prepravnom poriadku* dopravcu v MHD Banská Bystrica, a je si vedomý svojich práv, povinností a sankcií vyplývajúcich z porušovania týchto pravidiel.

Vzory verifikačnej SMS správy o druhu a platnosti zakúpeného SMS lístka v MHD Banská Bystrica:

1. SMS – základný 45-minútový

MHD Banská Bystrica

SMS lístok **ZÁKLADNÝ**

Cena: 0,79 EUR s DPH

Platnosť : 1.3.2013 od 08:45 hod. do 09:30 hod.

Neobmedzene prestupný počas doby platnosti.

Zneužitie sa trestá podľa zákona.

bb1sk7p5c

2. SMS - celodenný

MHD Banská Bystrica

SMS lístok **CELODENNÝ**

Cena: 3,20 EUR s DPH

Platnosť : 1.3.2013 do 23:30 hod.

Neobmedzene prestupný počas doby platnosti.

Zneužitie sa trestá podľa zákona.

bb1sk7p5c

Článok 18

Osobitná pravidelná a príležitostná autobusová doprava

- (1) Osobitná pravidelná doprava ako aj príležitostná autobusová doprava sa vykonáva len na základe objednávky, zmluvy alebo inej dohody uzatvorenej pred vykonaním prepravy medzi objednávateľom a dopravcom.
- (2) Objednávateľom môže byť súkromná osoba (zastupujúca ostatnú skupinu cestujúcich), fyzická osoba, právnická osoba alebo iný subjekt (samospráva, združenia, ai.), ktoré si tento druh dopravy objednávajú podľa vopred dohodnutých podmienok.

- (3) Pri osobitnej pravidelnej doprave môže byť preprava cestujúcich (aj vymedzeného okruhu cestujúcich) spoplatnená cestovným a dovozným podľa dohody medzi dopravcom a objednávateľom tohto druhu dopravy.
- (4) Pre cestujúcich platia pri preprave všetky povinnosti a oprávnenia ako pri pravidelnej autobusovej doprave v zmysle tohto *Prepravného poriadku* a v súlade s dojednaniami objednávateľa a dopravcu (napr. špeciálny maximálny rozmer batožiny, možnosť prepravy zdarma inej špecifickej batožiny, zvierat, a pod.).
- (5) Od zmluvy o preprave osôb v príležitostnej autobusovej doprave je možné odstúpiť, ak sa zmluvné strany takto dohodnú, spravidla v písomnej podobe.
- (6) Dôvody odstúpenia od zmluvy o preprave osôb účastníci zmluvy dohodnú so zreteľom na konkrétny prípad. Ak dopravcovi preukázateľne vznikli náklady na zabezpečenie príležitostnej prepravy pred termínom odstúpenia od zmluvy, je objednávateľ tieto náklady dopravcovi povinný uhradiť, pokiaľ sa nedohodne inak.
- (7) Dôvodom odstúpenia od zmluvy na strane dopravcu je vždy zánik platnosti dopravnej licencie, okrem toho dôvodom môže byť napr. dopravná nehoda vozidla a jeho neschopnosť ďalšej prevádzky a odmietnutie náhradného vozidla objednávateľom, neudelenie vstupných víz osádke vozidla, neudelenie dopravného povolenia cudzieho štátu a pod..
- (8) Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku ruší, ak nie je s účastníkmi dohodnuté inak.
- (9) Ak dôjde k odstúpeniu od zmluvy po pristavení vozidla na dohodnuté miesto a v dohodnutom čase, uhradí objednávateľ dopravcovi všetky náklady dopravcu v súvislosti s plnením zmluvy, vrátane márnej jazdy vozidlom z miesta garážovania na miesto pristavenia a späť a osobitnú úhradu v sume 50,- € s DPH.

Článok 19 **Nájdené veci**

- (1) Veci, ktoré sa nájdu po odchode všetkých cestujúcich z vozidla a opustenú batožinu odovzdá vodič alebo iný člen osádky príslušnému zamestnancovi v sídle dopravcu.
- (2) Ak sú medzi nájdenými vecami predmety osobnej povahy (osobné doklady, ceniny, peňaženky, šperky, mobilné telefóny, fotoaparáty, ai.), dopravca je povinný ich bezodkladne doručiť na najbližší útvar policajného zboru.
- (3) Dopravca má právo predať ostatné veci, ktoré nikto nevyzdvihne, do 6 mesiacov. Ak o ich predaj pre ich bezcennosť nie je záujem, dopravca zabezpečí na vlastné náklady ich likvidáciu. Ak ide o veci nebezpečnej povahy alebo o veci, ktoré sa rýchlo kazia, môže ich dopravca zlikvidovať bez dodržania uvedenej lehoty.
- (4) Ak sa o nájdené a už predané veci prihlási osoba, ktorá nepochybne preukáže, že nájdená vec jej patrila, dopravca jej vyplatí výťažok z predaja po odpočítaní príslušného poplatku za uskladnenie a nákladov spojených s predajom.

Čl. 20 **Mimoriadne udalosti počas prepravy**

- (1) Členovia osádky autobusu sú v prípade dopravnej nehody alebo požiaru autobusu, úrazu alebo náhleho ochorenia cestujúceho alebo inej mimoriadnej udalosti počas prepravy, pri ktorej sú ohrozené životy alebo zdravie cestujúcich, osádky autobusu alebo iných osôb povinní:
 - a) poskytnúť podľa svojich schopností a možností postihnutej osobe potrebnú prvú pomoc a bezodkladne privolať odbornú zdravotnícku pomoc,
 - b) urobiť vhodné opatrenia, aby mimoriadnou udalosťou nebola ohrozená bezpečnosť cestnej premávky,

- c) urobiť potrebné opatrenia na záchranu osôb a majetku ohrozeného mimoriadnou udalosťou.
- (2) Cestujúci, ktorých život a zdravie nie je mimoriadnou udalosťou ohrozené, sú povinní pomáhať členom osádky vozidla pri konaní podľa ods. (1) tohto článku.
 - (3) Vodič autobusu má právo odmietnuť vykonanie prepravy po úseku cesty alebo trase, kde je predpoklad vzniku rizika pre ohrozenie zdravia cestujúcich ako aj majetku dopravcu a cestujúcich a to pod vplyvom nevyhovujúcich poveternostných podmienok, zmeny kvality vozovky a jej prejazdnosti, ako aj iných okolností (napr. následky po inej dopravnej nehode, a pod.). Cestujúcim po rozhodnutí osádky vozidla nevykonať prepravu alebo zvoliť iné náhradné riešenie pre zaistenie bezpečnosti cestujúcich a ochrany zdravia a majetku, nevzniká nárok na akékoľvek odškodnenie vo vzťahu k možným následkom nedodržania pôvodnej zmluvy o preprave medzi cestujúcim a dopravcom (čas príchodu do cieľa, ai.) podľa tohto *Prepravného poriadku* z dôvodu *Vis Maior*.
 - (4) Vodič alebo iný člen osádky vozidla je povinný vždy upozorniť pred svojím rozhodnutím o zmene trasy alebo iných okolnostiach podľa bodu (3) tohto článku *Prepravného poriadku* svojho nadriadeného.

Článok 21

Reklamácie, sťažnosti

- (1) Práva, ktoré má oprávnený cestujúci z prepravy alebo v súvislosti s prepravou, sa musia uplatniť u dopravcu, inak zanikajú. Ak ide o právo na náhradu škody na zdraví alebo na batožinách prepravovaných spoločne s cestujúcim alebo na veciach, ktoré mal pri sebe a cestujúci sa nedohodne s dopravcom, môže svoje právo uplatniť priamo na príslušnom súde.
- (2) Postup pri reklamácií elektronických platidiel dopravcu na úhradu cestovného v autobusoch (dopravné čipové karty) sa postupuje podľa Reklamačného poriadku pre čipové karty dopravcu. Dopravca určuje nasledovné postupy pre riešenie sťažností, zistených porušení vinou dopravcu a ostatných okolností zmluvy o preprave vo vzťahu Cestujúci - Dopravca:
 - a) písomné oznámenie na adresu dopravcu
 - b) elektronicky podané oznámenie (e-mail, web) prostredníctvom prednastavených formulárov (sťažnosti a návrhy)
 - c) telefonické oznámenie - len po prijatí dopravcom a zaevidovaní požiadavky.
- (3) Prijaté návrhy, pripomienky a sťažnosti od cestujúcich budú vybavené v lehote do 60 dní.
- (4) Ak sa žiada o vrátenie súm zaplatených dopravcovi, na podanie reklamácie je oprávnený ten, kto sumu zaplatil, resp. jeho zákonný zástupca. V ostatných prípadoch je oprávnený objednávateľ prepravy:
 - a) v pravidelnej preprave osôb cestujúci,
 - b) v príležitostnej preprave osôb objednávateľ prepravy.
- (5) Ak reklamuje ten, kto nie je podľa predchádzajúcej vety na reklamáciu oprávnený, musí pripojiť písomný súhlas oprávnenej osoby.
- (6) Objednávateľ prepravy môže podať reklamáciu len písomne. Ak cestujúci uplatňuje právo ústnou reklamáciou, dopravca o nej vyhotoví zápisnicu. V reklamácií musí oprávnený vymedziť svoje požiadavky a stručne ich zdôvodniť. Ďalej musí pripojiť originálne doklady osvedčujúce oprávnenosť jeho nároku a správnosť výšky požadovanej sumy, najmä doklad o zaplatení sumy, vrátenie ktorej sa požaduje.
- (7) Oprávnený musí uplatniť právo na reklamáciu u dopravcu bez zbytočného odkladu najneskoršie do 60 kalendárnych dní,
 - a) ak ide o objednávateľa v príležitostnej doprave osôb, odo dňa, keď sa preprava vykonala alebo sa mala vykonať,

b) od udalosti zakladajúcej právo v ostatných prípadoch.

- (8) Ak reklamácia nemá náležitosti uvedené v odseku (6), dopravca ihneď vyzve reklamujúceho na jej doplnenie a určí primeranú lehotu, nie kratšiu ako 8 dní. Ak sa reklamácia doplní v určenej lehote, platí, že reklamácia sa riadne podala.

Článok 22 **Záverečné ustanovenia**

- (1) Obsah tohto *Prepravného poriadku* je voči cestujúcim odo dňa jeho zverejnenia a sprístupnenia súčasťou zmluvy o preprave osôb.
- (2) Dopravca zabezpečí prístupnosť tohto *Prepravného poriadku* v súlade s §4 ods. 5, zákona NR SR č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave v platnom znení v miestach predaja cestovných lístkov, v autobusoch a na svojom webovom sídle www.sadzv.sk.
- (3) Tento *Prepravný poriadok* nadobúda účinnosť dňom 1. marca 2013.
- (4) Všetky zmeny a doplnky *Prepravného poriadku* nadobúdajú účinnosť najskôr dňom ich zverejnenia a sprístupnenia, prípadne iným určeným termínom.

Vo Zvolene, dňa 1. marca 2013

Ing. Anton Mazán
generálny riaditeľ spoločnosti
v. r.

Tento *Prepravný poriadok* je vydaný v súlade a riadi sa nasledujúcimi ustanoveniami:

1. Zákon NR SR č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave
2. Vyhláška MDVaRR SR č. 124/2012 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon NR SR č. 56/2012 Z.z.
3. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave
4. Nariadenia EP a Rady EÚ č. 181/2011 o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave
5. Zákon NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
6. Zákon NR SR č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších právnych predpisov
7. Zákon NR SR č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších právnych predpisov
8. Zákon NR SR č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších právnych predpisov
9. Zákon NR SR č. 128/2011 Z.z. o strelných zbraniach a strelive v platnom znení
10. Zákon NR SR č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších právnych predpisov
11. Zákon NR SR č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách v znení neskorších právnych predpisov
12. Predpis č. 40/1964 Z.z. - občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov

O b s a h

PREPRAVNÝ PORIADOK AUTOBUSOVEJ DOPRAVY

Čl.1 Základné ustanovenia	1
Čl.2 Výklad pojmov	1
Čl.3 Rozsah autobusovej dopravy	3
Čl.4 Povinnosti dopravcu	4
Čl.5 Zmluva o preprave osôb	5
Čl.6 Práva cestujúceho	6
Čl.7 Práva dopravcu voči cestujúcim	7
Čl.8 Povinnosti cestujúceho	8
Čl.9 Osobitné práva niektorých cestujúcich	9
Čl.10 Vylúčenie osôb z prepravy	10
Čl.11 Vzťahy cestujúceho a členov osádky autobusu	10
Čl.12 Kontrola cestovných lístkov v pravidelnej autobusovej doprave	10
Čl.13 Preprava batožiny cestujúceho	12
Čl.14 Cestovné lístky, miestenky a batožinové lístky v pravidelnej autobus. doprave	14
Čl.15 Osobitné ustanovenia pre diaľkovú vnútroštátnu a medzinárodnú dopravu	16
Čl.16 Osobitné ustanovenia pre mestskú autobusovú dopravu	16
Čl.17 Osobitné ustanovenia pre iné elektronické formy úhrady cestovného	17
Čl.18 Osobitná pravidelná a príležitostná autobusová doprava	18
Čl.19 Nájsené veci	19
Čl.20 Mimoriadne udalosti počas prepravy	19
Čl.21 Reklamácie, sťažnosti	20
Čl.22 Záverečné ustanovenia	21

Prepravný poriadok

spoločnosti

Slovenská autobusová doprava Zvolen, a. s.

Dodatok č.1

Spoločnosť Slovenská autobusová doprava Zvolen, a. s., týmto dopĺňa a upravuje doterajšie znenie Prepravného poriadku autobusovej dopravy vydaného a účinného od 1. marca 2013.

1. V článku 12 „Kontrola cestovných lístkov v pravidelnej autobusovej doprave“ bod (8) sa pôvodný text vypúšťa v plnom znení a nahrádza sa nasledovným znením:

„(8) Cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom v pravidelnej diaľkovej (vnútroštátnej aj medzinárodnej) autobusovej doprave, uloží oprávnená osoba dopravcu povinnosť zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu vo výške dvadsaťnásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav, v pravidelnej prímestskej autobusovej doprave vo výške štyridsaťnásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav a v pravidelnej mestskej autobusovej doprave do výšky stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav. Základné cestovné pre účely výpočtu výšky úhrady je základné cestovné z východiskovej zastávky kontrolovaného spoja po najbližšiu zastávku od miesta zistenia cestujúceho bez platného cestovného lístka. V prípade, že sa cestujúci nemôže preukázať cestovným lístkom o zaplatení dovozného za batožinu, uloží oprávnená osoba zaplatiť dovozné a sankčnú úhradu vo výške desaťnásobku dovozného.“

2. Dodatok č. 1 nadobudne účinnosť od 1. augusta 2014 a tvorí neoddeliteľnú súčasť Prepravného poriadku autobusovej dopravy.

3. Zostávajúce časti Prepravného poriadku autobusovej dopravy účinného od 1. marca 2013 zostávajú v pôvodnej platnosti nezmenené.

Vo Zvolene, dňa 10. júla 2014

Ing. Anton Mazán
generálny riaditeľ spoločnosti
v. r.